

BESLUT

2018-09-17

Dnr: 18/00152

SAKEN

Rapport, SVT1, 2018-01-11, kl. 19.30, inslag om dödsskjutningar i en förort; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om en serie dödsskjutningar i en Stockholmsförort. Inledningsvis visades en skylt med texten ”Oro hos föräldrar” samtidigt som nyhetsuppläsaren sa följande.

Dödsskjutningarna i [ort] i nordvästra Stockholm är en del av en pågående konflikt mellan två lokala gäng. I måndags sköts en 25-årig man till döds, och han blev det sjätte offret i området. Fem av de ihjälskjutna har rötter i Somalia och föräldrar av somaliskt ursprung oroas nu för att deras barn ska drabbas.

Ordföranden för en somalisk kvinno förening hördes sedan säga att det var deras barn som dog, att de behövde hjälp och att föräldrar var deprimerade. En reporter upprepade att fem av offren hade haft somalisk bakgrund och frågade ordföranden om föräldrar med somaliska rötter pratade om det. Reportern intervjuade också en stadsdelspolitiker med somaliskt ursprung som bland annat sa följande.

Dessa killar är ju inte intresserade, antingen av svensk kultur eller somalisk kultur eller att ens lyssna på sina föräldrar. Om det skulle finnas någon nationalitet eller respekt för kultur eller att, att de skulle ha ett sånt där tankesätt, då skulle inte, vad heter det, en somalier skjuta en annan somalier skulle man kunna tycka.

Stadsdelspolitikern sa också att man inte skulle slösa tid på att diskutera vilka rötter de inblandade hade utan i stället på vilka förutsättningar de fått i området. Reportern frågade sedan ordföranden för kvinno föreningen vilket ansvar

föräldrarna hade. Han sa också att boende i området enligt polisen inte ville vittna och frågade varför.

Därefter intervjuades finansministern om skjutningarna och det sades att hon nyligen varit med vid en insats som polisen och Kronofogden gjort i förorten.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser sammanfattningsvis att uppgiften om offrens härkomst var helt irrelevant. Det antydde även att gärningsmännen hade somalisk bakgrund. Dödsskjutningarna har inget att göra med förövarnas eller offrens etnicitet. Inslaget var stötande och vilseledande.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

I ett tiotal nyhetsinslag och webbartiklar rapporterade *SVT Nyheter* under hösten och vintern om de allt fler dödsskjutningarna och det dödliga gängvåldet i nordvästra Stockholm. På bara två och ett halvt år hade sex unga män skjutits ihjäl i den aktuella orten i en uppgörelse mellan två lokala gäng.

Efter de två senaste morden kallade ett lokalt föräldraråd till krismöte med boende, myndigheter, politiker och flera föreningar. Där uttalade sig bland annat ordföranden i Somaliska riksförbundet så här i *SVT Nyheter*: ”Någonstans måste vi kunna sätta och dra den här röda linjen. Och då behövs att vi alla försöker komma samman, politiker, civilsamhället och ungdomarna själva. Jag tror att mycket av lösningen ligger hos ungdomarna.”

Dödsskjutningarna var en riksnyhet och gängvåldet diskuterades även i en partiledardebatt i riksdagen, där statsministern efteråt förklarade att han inte uteslöt möjligheten att sätta in militär för att få bukt med den ökande otryggheten i utsatta förorter. SVT anser därför att det fanns ett stort nyhetsvärde och allmänintresse i att fördjupa bilden av våldet, offren och stämningen i lokalsamhället.

Redaktionen visste att det fanns en stor frustration bland svensk-somalier över att så många av de döda i gängkonflikten hade somaliska rötter samt att flera ledande personer i de två rivaliserande gängen hade somalisk bakgrund. Därför var det särskilt relevant att prata med det engagerade och bekymrade svensk-somaliska civilsamhället. Ingenstans i inslaget lades etnicitet fram som förklaring till morden. Tvärtom fick stadsdelspolitikern förklara att uppväxtmiljön i området var det som hade betydelse.

SVT anser att inslaget gav en saklig och opartisk bild av människors upplevelser i området. Att inte kunna tala med representanter för till exempel svensk-somaliska organisationer och i samband med detta tala om personers etnicitet i syfte att fördjupa bilden av ett skeende vore begränsande för SVT:s möjlighet att ge allsidiga nyheter.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändnings-tillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. Ämnesval och framställning ska ta sikte på vad som är relevant och väsentligt.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Nämnden konstaterar att det i inslaget sades att flera av offren för döds-skjutningarna hade haft somalisk bakgrund. Av nämndens praxis följer att SVT måste ha stor frihet att bedöma värdet av olika nyheter och hur dessa ska presenteras. Vidare låg fokus på hur den somaliska minoriteten påverkades av skjutningarna och oron hos svensk-somaliska föräldrar. Uppgiften om offrens bakgrund hade därmed relevans för framställningen. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg och Kristina Åberg efter föredragning av Rasmus Johansson.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Rasmus Johansson